

ELŐFIZETESI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 17.

Hosszu már a munka?

Arról van szó, hogy Zichy Aladárt vádolják, forradalom csinálással és Eötvös Károly hirdeti a békét. Nagy lapok komolyan vitáznak erről a témáról.

Hát csak jó az Isten. A gazdának ad egy kis esőt, a politikusoknak egy kis háborút s az újságíróknak egy kis nyári szenzációt.

Valóban a válság olyan soká huzódik és olyan lassan huzzák, hogy kezdett a mi válságunk lenni, mert mit írjunk egy fontos dologról fél év óta, melyben nem történik semmi.

Hát most történt. Eötvös féltetni kezdi a haza sorsát az ellenzékétől, a passiv resistenciától, a fuvó szellőtől és azt kívánja, hogy tessék átvenni a koalíciónak a kormányt azonnal, minden feltétel nélkül s maradjon e kormányval szemben egy ellenzék, mely obstrukció és erősebb fegyverek nélkül tartsa ébren a nemzeti aspirációkat.

Erről álmodott a lex-Dániel és azt követelte Tisza István is, Bécs is, de éppen az ellenkezőjét kívánta eddig Eötvös mind az országházban, mind itt nálunk a »Fekete Sasban.«

Zichy pedig nevetségesnek tartja a forradalmi rémlátását s azt mondja, hogy forradalmat mi nem csinálunk, ha csak felülről nem csinálnak.

Forradalom! Ki gondol erre?

Nem forradalomról van itt szó, hanem torzsalkodásról, hiszen valódi csoda, hogy

fél évig egy véleményen tudott lenni a magyar a koalícióban.

Lám Szélltől tanult Bécs.

Egyszerűen elkezdte a passiv resistenciát. Nem szólt semmit, hogy bele ne köhessünk s így természetesen belé kötünk egymásba s minél jobban kötünk, annál inkább bontjuk azt a csomót, melyet Bécs sem elvágni, sem kioldani nem tudott volna soha.

Nem a magyarnak való a passiv resistencia; több kell ahhoz a szalma-tűznél — kitartás és együttérzés. Már pedig e kettő soha sem volt virtusaink közt.

Hisszük azonban, hogy nem a koalíció bomladozik, csak Eötvös Károly. Az ő egyénisége pedig mindig meglepetésekre volt berendezve.

Határozottan megerősödik ez a hitünk az Apponyi és Zichy beszédei alapján, s a Kossuth írásából.

Mig ezek és így vezetik a koalíció munkáját, addig sem a király személye iránti köteles tisztelet sem csorbul, sem a forradalom buta réme fel nem üti a fejét.

Forradalommal csak pu zlitni lehet, építeni nem. Ami e talajon épül, hamar pusztulásnak indul, mert hamar munkából lett. Nagy alkotást csak szívós munkával, a célz átértésén alapuló kitartással és áldozatkész lelkesedéssel lehet létre hozni.

Ennek az alkotásnak ideje még nincs itt. A talaj még kemény, az alapárkokat vájjuk s az sem akar sikerülni. Napszámos munkára van itt szükség, kitartó erős következetes és keserves munkára, hogy

majdan neki foghassunk az építésnek. Mire még most a koalíciós kormány? Most mikor még tudjuk, semmit sem kapna abból, amiért koalícióba ment? Azért hogy lemondjon s kinevetesse magát, ime ennyit tud a koalíció?

Koalíciós kormány csak a koalíció programja alapján vállalkozhatik, azon program alapján, melyben benn van a nemzeti vívmány egész tömege. E programmal indultak a választási harcra, e program mellett izgatott Eötvös ur is, e program mellé állott a nemzet ítéletével, ezt csak úgy san frase eldobni nem lehet.

Rémeket nem kell látni, de a helyzetünk komolyságát meg kell érteni és főleg saját táborunkat nem szabad megzavarni.

Isten kezében van emberek és nemzetek sorsa, de meg kell dolgozni érte, ha jót várunk.

Egyetértve — szívósan — következetesen.

A válság.

A válság történetében nagy jelentősége lesz a vezérő-bizottság mai ülésének. Az ülésben Kossuth Ferencz fog elnökölni is részt fognak venni Apponyi és Andrássy is. Apponyi még tegnap Komáromból Budapestre érkezett és ma délben jön meg Andrássy Terebesről. Az előleges értesülések szerint nem igen térnek el a nézetek aziránt, hogy Fejérváry leirata fenyegetés az abszolútizmussal, de aziránt sem, hogy fenyegetés megvalósítása egyet jelentene az abszolútizmus gyakorlásával. A vezérő-bizott-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Régi barátok.

Írta: Maxim Gasteau.

Valentin Guillard, gazdag financier, ötvenhárom éves.

Théodore Menard, foglalkozás nélküli ember, ötvenkét éves.

A Guillard et Cie. bankház nagy tekintélyű intézet, amely rövid idő alatt hatalmas vállallattá nőtte ki magát. Valentin éppen betejezte a munkáját; a hivatalos órának vége s távozni készül, amikor szolgája belép.

Valentin: Mi az? mit akar?

A szolga: Egy ember van künn, aki beszélni szeretne az urral.

Valentin: Egy ember?

A szolga: Igen.

Valentin: Mit akar?

A szolga: Nem tudom kivenni belőle. Azt mondja, hogy régi barátja az urnak és ha ön meglátja, nagyon fog örülni.

Valentin: Hát csak bocsássa be. Hadd látom azt az urat. (Leteszi a kalapját, amely már a fején volt. A szolga bevezeti Théodoret, aki igen rosszul van öltözve s szerényen, a kalapját a kezében tartva, megáll az ajtóban.) Mivel állhatok rendelkezésére, uram?

Théodore: Uram!!

Valentin: Megálljon csak. Ez a hang! De hisz én ismerem önt.

Théodore: Te . . . ön nem ismer reám?

Valentin: De igen . . . Théodore Ménard!

Théodore: Az hát! (Meghatottan.) Milyen jól esik nekem, hogy mégis fölismertél!

Valentin: Ül le, öregem, ül le! Tudod-e, hogy már harmincz esztendeje nem láttuk egymást; nagyon könnyen megbocsáthatod, hogy első tekintetre föl nem ismertelek. Hihetetlenül megváltoztál harmincz év alatt.

Théodore: Hja, a gondok megvénitik az embert. Én már öreg vagyok. De te . . . oh, te, te elérted a célét.

Valentin: Jobban, semmint álmodhattam volna. Be kell vallanom, tenyerén hordott a szerencse. Valósággal kényeztetett.

Théodore: Oh, te mindig nagyon okos fiu voltál. Mi lángésznek tartottunk.

Valentin: No, nem akarok ugyan dicsekedni, mintha egyedül az én érdemem lett volna, hanem csakugyan szép pozícióra vergődtem. Emlékszel még, öregem, azokra az időkre, amikor nem volt egy garasunk sem?

Théodore: Hogy emlékszem-e! Nálam még ma is tart az az állapot.

Valentin: És mégis mennyire boldogok voltunk akkor. Ma, amikor valóban dusskálódhatom minden jóban, több a gondom, mint volt akkor. Hej, de vidám fickók is voltunk! És örökösen szerelmesek!

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

☞ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☜

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — *Női costümök* valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

ság tehát a mai ülésből kifolyólag is buzdítani fogja törvényhatóságokat, hogy tartsanak ki a hazafiatal kormány ellen megindított harcban mert ez a harc törvényes, ellenben a kormány minden ténye törvénytelen és érvénytelen. Fel-tűnést keltett, hogy báró Bánffy Dezső az ülés előtt Bécsbe utazott; Bánffy azonban elutazása előtt kijelentette, hogy ő már pénteken Eötvös-szel szében a legradikálisabb álláspontot foglalta el és így az ő elutazását nem lehet odamagya-rázni, mintha neki a koalíció többi tagjaitól eltérő nézete volna.

Lányi nem lép vissza.

Lipótszentmiklósról jelentik nekünk: Lá-nyi Bertalan igazságügyminiszter Kubinyi Gyula cs. és kir. kamarásnak és társainak a lapokban is közölt arra a levelére, melyben a lipótszentmiklósi választókerület jelöltségétől való visszalépésre szólították fel, következőkép válaszolt:

»A méltóságod és tizenhárom társának aláírásával tegnapi napon levelet kaptam, amelyben arra méltóztatn k engem felhívni, hogy a lipótszentmiklósi kerületben a jelöl- ségtől lépjek vissza. Indokul azt hozzák fel, hogy Thuránszky Tamás függetlenségi jelöl- tel sikeresebben vélik ebben a kerületben a magyarság ügyét diadalra juttatni. Ennek kap- csán arra apellálnak, hogy szüntessem meg a magyarság körében felmerült viszályt és ne akadályozzam, hogy a magyarság ügye egy- séges eljárással diadalra jusson.

Ennek következtében a következőkről van szerencsém méltóságodat és méltóságod utján a levél többi aláírotta is értesíteni:

Én a mandátumot ezuttal nem kerestem és a jelöltséget csak akkor fogadtam el, ami- kor arról biztosították, hogy a választási küz- delem ezuttal is a kerület belső ügye marad és amikor minden oldalról azt hangoztatták, hogy ennek az évnek június havában kitűzött választást esakis az én nevem alatt lehet meg- tartani, ebbeli feltevésében önök meg nem czáfoltak; sőt megerősítettek az által, hogy midőn a jelöltséget a föntebbiek hangoztatásá- val elfogadtam és ugyanebben az értelemben programbeszédemet megtartottam, semmi- féle oly pozitív tünet nem merült fel, amely arra engedett volna következtetni, hogy az általam vívott harcot a sikerre való kilátással más valaki kívánja elvállalni. És amidőn én a terrénemet teljes jóhiszeműséggel elfoglaltam,

önök most a legutolsó pillanatban azzal lep- nek meg, hogy különb jelöltet állítottak és hazafiságomra való hivatkozással arra kérnek, hogy a küzdőteret önöknek engedjem át.

Ily helyzetben kizárólag az itteni viszonyo- kat tartva szem előtt, ezt kell mérlegelnem, vajjon az én visszalépésem mennyiben mozdít- hatná elő az ügyet, amelynek érdekében egy a mult választáskor, mint jelenleg is a ke- rület hazafias közönsége hozzám fordult. Én pedig a körülmények nyugott mérlegelése után azt találom, hogy visszalépésem ezt az ügyet nemhogy szolgálná, de minden kétséget kizá- rón veszélyeztetné, én tehát álláspontomat most már meg nem változtatom és viszont önöket kérem fel, hogy a magyarság körében felme- rült viszálynak, melyet én fel nem idéztem, önök vessenek véget. Arra, hogy milyen befo- lyással bírhat a jelen választási küzdelemre nézve az a körülmény, hogy a jelenlegi kor- mány tagja vagyok, ezuttal ki nem terjeszke- dem s csak azt jegyezem meg, hogy ha támo- gatható lettem volna akkor, amikor egyedül állottam a nemzetiségi jelölttel szemben, akkor a támogatás lehetőségét nem szünteti meg ma- gában véve az, hogy önök kit állítottak jelöl- tet. Meggyőződésem szerint ebben a kérdésben csak az a szempont lehet irányadó, hogy a fennforgó és mindnyájuk által ismert körülmé- nyek között kinek van nagyobb kilátása arra, hogy a nemzetiségi jelölttel szemben győzel- met arasson. Én úgy találom, hogy e részben az esélyek mellett szólunk s hogy visszalé- pésem a nemzeti ügy cserbenhagyását jelen- tené. *Lányi Bertalan.*

Szinvallás.

Nyiregyházáról jelentik, hogy báró *Fei- litsch* Berthold főispán bejelentette a szabad- elvűpártból való kilépését.

Apponyi válasza a Fejérváry- kormányának és Tiszának.

A politikai válság legújabb eseménye gróf *Apponyi* Albert komáromi szereplése. Apponyi a komáromi függetlenségi párt vasárnapi meg- alakítási ünnepét használta fel arra, hogy meg- adja a feleletet báró Fejérváry Géza miniszter- elnök törvénytelen, a passzív rezisztencia ügyében a megyékhez és városokhoz intézett körrendeletére és hogy kellő értékére szállítsa le gróf Tisza Istvánnak a koalícióra lövöldöz- zött rágalmait és amikkel megfertőztetni igyek- szik a nemzeti küzdelmet.

Apponyi vállalkozása fényesen sikerült,

mint azt a közel jövő is igazolni fogja. Ki- mutatta, hogy a Fejérváry körrendelete ez idő szerint a tetőpontja azoknak az alkotmány- és törvénysértéseknek, amelyek november 18-ika óta egymást érik. Sem nem törvényes az a körrendelet, sem nem alkotmányos s így nincs mit tartaniok tőle a törvényhatóságoknak és a tisztviselőknek.

Tisza azon kérdésére, hogy miért nem hajlandó a többség elvállalni a kormányzást — a felelete az, hogy a koalíció nem hajlandó a kormányrajutás kedvéért elveit megtagadni. A Fejérváry-kormány törvényeinket szándékozik azon merénylete által megsemmisíteni, hogy a törvényhatóságok határozatait akarja megse- misíteni, mert ezek a határozatok törvényen alapulnak s tulajdonképpen nem is egyebek, mint a törvény betű szerint való végrehajtásai.

A katonai kérdések mellett megmá- sítatlanul kialakult a helyzet a nemzet és a koalíció pártjai között. Ugy látszik, hogy a hatalom ellentállását e téren az osztrák kap- zsiság vezérli s ez a negációnak ürügy arra, hogy a nemzetet — természetesen a haloga- gatással időt nyervén reá — gazdasági téren olyan fait accomplik elé állítsák, amelylyel szemben azután tehetetlen lesz, ha csak nem akar vámháboruba keveredni egész Európával s így aztán tovább zsebellhessék az országot.

A nemzeti küzdelem győzelmének záloga a magyar nép kitartásában, fegyelmességé- ben, törvénytiszteletében, higgadságában, azon hangulatában, hogy ép oly távol áll a forrada- lomtól, mint az aggodástól és engedékenysé- gtől, ennek a hangulatnak a tartósságában; az emellett való türemlésben rejlik. Nekünk leg- nagyobb erőnk a törvényekben rejlik s ha a fentebb jelzett magatartást követjük, hiába ma- siroznak be ellenünk fegyveres erővel, mert mást, mint a király által szentesített törvénye- ket nem löhetnek át.

Eötvös és Zichy.

Sok szó esett az utóbbi napokban *Eötvös* Károlynak a koalíció vezérbizottságának pén- teki ülésén tett nyilatkozatáról, hogy a koal- íciónak át kell azonnal venni a kormányzást s hozzon anyni vívmányt, amennyi e pillanatban megvalósítható.

Ez nem egyéb a Tisza István okoskodá- sánál.

Zichy Jenő gróf tudvalevőleg helyteleni- tette Eötvös nézetét, amit különösképp fog- nak fel.

Zichy Jenő Eötvös nézete ellen való ál- lásfoglalását a következő nyilatkozatban vilá- gitja meg:

»Nagyon csodálom, hogy a vezérő bizott- ság ülésén elmondott szavaim, amint hallom, Bécsben kellemetlen feltűnést keltettek. Ezzel szemben igen egyszerű a kijelentésem.

Utalok arra, hogy nemrégiben egy elő- kelő bécsi társaságban szó volt a magyar vál- ságról és annak fejleményeiről. Azok az urak, akiknek társaságába én is bejutottam, fiatal- kori barátaim, de hasonlíthatatlanul magasabb pozícióban álló férfiak, mint én. Azt a szemre- hányást tették nekem, hogy rebellis vagyok és hogy mi, magyarok, forradalmi álláspontra helyezkedtünk.

Öt percznyi időt kértem az uraktól, hogy bebizonyítsam nekik, hogy nem mi voltunk azok, hanem a bécsi kamarilla, a mely a nem- zetet a mostani ellenállásba hajtotta. Nem mi vagyunk a forradalmárok, hanem a bécsi ka- marilla az.

Bizonyításom elején azzal a téves feltogás- sal álltam szembe, amit Bécsben általában hisz- nek, hogy t. i. 1867-ben Magyarországnak Ausztria adott alkotmányt. A mi alkotmányunk ezeréves és 1867-ben Ausztria kapott általunk konstitúciót.

A magyar alkotmány ezer év alatt fejlő- dött ki nemzeti követelésekhez képest. Habsburgi Rudolf magyar hadsereggel győzte le a cseh Ottokárt s a mi segítségünkkel lett urrá. Utódja

Théodore: Nos; ma talán nem vagy az? Ugy tudom, hogy nő vagy.

Valentin: És családapa; ugy bizony, öre- gem. Hanem az még sem ugyanaz! Szeretem a feleségemet, de nem ugy, ahogy régen szeret- tünk. Emlékszel még a kis pisze Lizire?

Théodore. Meghiszem azt, hogy emlék- szem rá! Néhanapján láttam a szegényt. Hogy elcsufította azt is az idő!

Valentin: Oh, öregem, mennyire örvendek, hogy újra látlak! Ez a viszontlátás újra husz évvé tesz.

Théodore: Boldog vagyok, hogy ezt az örömet szereztam neked.

Valentin: Meglátogatsz néha, ugy-e?

Théodore: Valami ok hozott most hozzád.

Valentin: Ejnye, milyen önző vagyok; csak magamra van gondom! . . . Talán csak nem vagy szerencsétlen?

Théodore: Jól sejted.

Valentin: Valami segítséget jöttél tehát kérni?

Théodore: Kérlek, ne engedd megbánnom, hogy fölkerestelek. Nem alamizsnát jöttem kérni, tulságos sokra lenne szükségem; feleségem és négy gyermekem éheznek otthon. Semmi keresem sincsen s ezért arra kérnélek, szerezz né- kem valami foglalkozást. Nem kívánok tőled lehetlent, megelégszem bármivel. Csak a szük- ségést akarom megszerezni az enyéim számára, többet nem kérek.

Valentin: Kedves öregem, te lehetlent kívánsz tőlem. Itt az irodában . . .

Théodore: Nagyon szép írásom van és ér- tek a könyveléshez is.

Valentin: Ezt megengedem elhiszem; de nem lehet a te korodbeli embert alkalmazni. Ötvenkét éves vagy, szegény Théodore; ezzel a félszázaddal a vállaidon, nem vagy már alkal- mas munkára. Szívesen segítelek másként, ha akarod; de állást nem adhatnék . . .

Théodore: Köszönöm. Most már távozha- tom. Sokkal büszkébb vagyok, semhogy tőled alamizsnát fogadjak el. Dolgozni akarok, s azért a kenyérért, amelyet enyéimnek adok, nem akarok lekötöztetnie lenni senkinek. Isten veled!

Valentin (kezét nyújtja): A viszontlátásra!

Théodore: Nem, nem! Isten veled! Mint- hogy a helyzetünk annyira megváltozott és any- nyira különböz, hogy nem tehetünk egymás- nak baráti szíveségeket. Te magadhoz vehetél volna, mint alkalmazottadat; s emellett a mul- taknak élő tanuja lettem volna én, szüntelenül emlékeztetve régi elmúlt ifjúságunkra. A mai naptól fogva kitörlöm magam az emlékezeted- ből. Jobb is lesz, ha idegenekhez fordulok, akik nem ismernek s akiknek nem kell szé- gyenkezniök, amiért a barátjuk voltam. — Isten veled!

őseinktől kapta az apostoli királyi jogot s azon föltétel alatt, hogy hitlevéllel biztosít minket arról, hogy alkotmányunkat, törvényeinket, szokásainkat mindenben sértetlenül megtartja s egyben gondoskodni fog róla, hogy mások is megtartsák. Utódjai az évszázadok folyásában ugyanezre esküdtek. Nem mi tettünk esküt a királynak, hanem ő esküdött nekünk, hogy jogainkat elismeri. Nem a király volt az, ki nekünk jogokat adott, hanem mi adtunk neki jogokat és e jogokat mi Magyarország apostoli királyának adtuk.

És föltettem ezután a kérdést, ki a forradalmár: mi magyarok, akik a törvény alapján állunk és akik e törvényeknek szigorú végrehajtását követeljük, melyeket a király esküvel erősített meg, avagy Bécs, mely alkotmányunk biztosítékait akarja semmibe venni?

Ausztriában 1867-ben létjogosult lett az ugynevezett szükségparagrafus és ezt a gyakorlatot akarják most nálunk is behozni. Am ez nem megy, mert ellentétben van a parlamentáris alkotmányformával. Nálunk nem lehet és nem szabad rendeletekkel kormányozni; ez még akkor se sikerülne, ha megpróbálnák.

Ügyünk tiszta és világos. Semmi egyebet nem kívánunk, csak a törvények végrehajtását, soha nem is követeltünk egyebet s eszerint nem lehetünk forradalmárok. A parlament ismeretes határozatával utasítást adott a vármegyéknek és a vármegyék e határozatot végrehajtják a kormány minden fenyegetése ellenére, mert ez a határozat a törvényes. Mi pedig, akik e határozatot provokáltuk, nem hagyjuk magukra a vármegyéket.

Kijelentéseim indító okai tehát egészen természeteseek voltak és ismétlem, hogy nem mi csináljuk a forradalmat, hanem odaönn Bécsben teszik ezt.

Gróf Zichy Jenő.

Az olasz-i új plebánia-templom megáldása.

Nem ünnepi zajjal, hanem csendben, egyházi disszidál ment végbe vasárnap a váradi-olasz-i hívek új, tágas, impozáns plebánia-templomának megáldása és rendeltetésének átadása.

A közönség már 8 óra tájban tömörült a templom bejárata körül, hol tollas kalpagú rendőrök tartották fenn a rendet.

A megáldási szertartást a templom építőbizottság elnöke *Fetser Antal* apát-kanonok végezte. Megszentelte kívül-belül a templomot, az orgonát. Majd megnyiták a templom ajtóit megáldás után s a hívek óriási számmal tödültek be az új hajlékába. A diszes templom padsorai s hajója zsufolásig megtelt hívekkel, kiknek soraiban számos előkelőség volt, többek közt *Hlatky Endre* orsz. képviselő, dr. *Hoványi Gyula*, *Eröss Rezső*, Major Lajos pü. igazgató-helyettes, *Géczy Géza*, dr. *Imrik Gusztáv*, *Stark Gyula* stb.

A hívek elragadtatva szemlélték a templom belső szépségét, a hatalmas orgona gyönyörű hangja pedig még jobban áhitatra gerjesztette a hívek tömegét.

Az első ünnepélyes szentmisét *Fetser Antal* apát-kanonok mondta *Besser Hugó*, dr. *Némethy Gyula*, *Csicsay Alajos*, *Mayer Antal*, *Serly Viktor* s növendékpapok segédletével.

Evangeliumnál *Dencs János* tb. kanonok, érdemdus olasz-i esperes plebános szent beszédet mondott. A boldogság s örömtől sugárzó arccal, de a meghatottságtól remegő hangon szólalt meg a plebános, örömeinek adva kifejezést, hogy két év után ismét a saját hajlékukban üdvözölheti híveit, kik ez idő alatt szétszóródva teljesítették hitbeli kötelességeiket. Elmondta röviden a templom építésének történetét, hálával emlékezett meg a fejedelmi

bőkezűségről, mely létrehozta az új templomot, majd Krisztus szeretetére buzdította a híveket. A szép, mély igazságokat tartalmazó szent beszéd mély hatással volt a hallgatóságra.

Szentmise alatt a kóruso a nagyváradi Katholikus Legényegylet hatalmas, kitűnően szervezett dalárdája adta elő az egyházi énekeket *Lehoczky József* olasz-i kántor vezetésével, ki most a dalárda vezetőjét helyettesíti. A Legényegylet dalköre kiváló precizitással, gyönyörű összhangban énekelt, mely betöltötte a tágas templom boltíveit. A Legényegylet dalárdájának közreműködéséről az összes jelen voltak a legmelegebb elismerés hangján szóltak, mert eddig inkább magán házi körökben szerepeltek s hatalmas erejüket és technikai tudásukat a nagy közönség csak most hallotta és élvezte egész teljességében.

A lélekemelő egyházi ünnepség fél 11 óra tájban ért véget.

Ebéd a püspöknél.

Az olasz-i templom megáldása alka mából a püspöki palotában diszebéd volt, melyen a következők vettek részt:

Fetser Antal, *Dencs János*, *Eröss Rezső*, *Spett Gyula*, *Kovács Béla*, dr. *Vucskies Gyula*, *Peiser Károly*, dr. *Némethy Gyula*, *Keszte István*, *Csicsay Alajos*, *Varró Domokos*, *Serly Viktor*, *Besser Hugó*, *Lehoczky József*, *Schlosser N.*, *Belányi Imre*, *Ország Antal*, *Hoffmann Henrik*, *Kozics Gusztáv*, *Peszky Ferencz*, *Mayer Antal*, *Patak Arnold*.

A pecsenyénel *Fetser Antal* apátkanonok emelkedett szólásra. Az egyházmegye multjában tekintve vissza — ugymond három Pál püspököt találunk Váradon. Az első még az Arpádok korában volt püspök, kiválóságát mutatja, hogy a káptalan saját kebeléből választotta püspöknek, a jogaira féltékenyen örökös apostoli szentszék nem akarta elismerni őt, de később érdemei előtt meghajolva megerősítette püspöki székében. A második Pál püspök a török világ után került a püspöki székbe gróf *Forgách Pál*, ő tervezte a mostani székesegyházat, rezidenciát és káptalansort s evvel a mai Olaszinak lett megalapítója, ő szentelte fel a régi olasz-i templomot, melynek helyébe az új, a mostani épült.

A III-ik Pál püspöke az egyházmegyének *Szmrecsányi Pál* püspök, a ki még csak két éve ül a váradi püspöki széken, de már e két év alatt megnyerte hívei s papjai szeretetét s az egyházmegye mind az őt vármegyében egyaránt tisztelt az ő neve. Áldozatkésztségét jellemzi, hogy még két éve sincs e püspöki széken, már is 200,000 koronás alapítvány hirdeti nevét. Bőkezűségét hirdeti az a szép templom is, melyet ma adtak át a váradi-olasz-i híveknek. Itt nem úgy van, mint a jeruzsálemi zsidóknál, hol a második templom sokkal kisebb és egyszerűbb volt, mint az első. Itt a második templom sokkal nagyobb és sokkal szebb. Ennek az új templomnak bőkezű kegyurára emeli poharát, kívánva neki, hogy állandó jó egészségben sokáig kormányozza áldásosan Szent László egyházmegyéjét.

Ugyancsak a püspökre mondom áldomást az új templom plebánosa *Dencs János* tb. kanonok a hívei nevében is megköszönte *Szmrecsányi püspök* áldozatkésztségét, kit indítványára táviratilag üdvözölték.

Fetser kanonok felköszöntötte ezután *Vinkler József* püspöki helynököt, *Tost Gyula* min. tanácsost az építő bizottság tagjait, *Dencs János* plebánost és *Rimanóczy* építész.

Az építő bizottság és a vendégek nevében pedig *Eröss Rezső* köszöntötte fel *Fetser*

kanonokot, az építőbizottság nagybuzgósága elnökét, kinek *Dencs* plebános is köszönetet mondott fáradozásaiért és a templom megáldásáért.

Az ebéd d. u. 3 órakor ért véget.

A nagyváradi ügyvédek a kormány ellen.

Az alkotmány védelmét célzó országos mozgalomból az ország jogi faktorainak önálló tagjai: az ügyvédek is kiveszik részüket. Az ügyvédi kamarák egymás után nyilatkoznak meg az új igazságügyminiszter ellen s a nemzeti ellenállást elősegítő határozatokat hoznak.

A nagyváradi ügyvédi kamara tegnapelőtt, vasárnap tartott rendkívüli közgyűlésében foglalkozott dr. *Fodor Gyula* azon indítványával, amely azt czélozta, hogy az ügyvédi kamara aggodalommal és sajnálattal vegye tudomásul az igazságügyminiszter kinevezését; az ügyvédek az alkotmány helyreállításáig az okmányokra bélyegezt ne ragaszszanak s illetekeket ne fizesenek; az alkotmányos küzdelemben elkövetendő esetleges büntetendő cselekményeknél ingyenes védelmet nyujtsanak az ügyvédek.

A közgyűlésen akadtak, akik elleneztek az indítvány elfogadását, azonban a többség annak első és utolsó pontját elfogadta s ezzel csatlakoztak az alkotmány megvédésére országsszerte megindult hazafias mozgalomhoz.

Az érdekes közgyűlés lefolyása a következő volt.

A rendkívüli közgyűlésen *Hlatky Endre* elnökölt.

Jelen voltak: dr. *Adorján Ármin*, dr. *Adorján Emil*, dr. *Adler Samu*, *Balogh Lajos*, dr. *Barta Béla*, dr. *Barta Dezső*, dr. *Barta Ferencz*, dr. *Berkovits Ferencz*, *Böszörményi Géza*, *Cseresznyés Albert*, dr. *Fássy Lajos*, dr. *Fodor Gyula*, *Ficzek Lajos*, dr. *Fráter Pál*, dr. *Fenyő Sándor*, dr. *Gyöngyössi István*, *Kiss Elek*, *Keledi József*, *Mihelfy Adolf*, dr. *Medvigy Gábor*, dr. *Mandel Viktor*, *Magoss János*, *Pallay Lajos*, dr. *Puskás Béla*, *Révész Jakab*, *Román József*, dr. *Stocker József*, dr. *Sonnenfeld Zsigmond*, dr. *Stern László*, dr. *Schweiger Ede*, *Szokoly Tamás*, ifj. dr. *Szokoly Tamás*, *Szacsavay Akos*, dr. *Thury Kálmán*, *Tomsek Ferencz*, *Váradi Mór*, *Vágásy Imre*, dr. *Wallner Ödön*, dr. *Waldmann Márk*, *Visky Imre*.

A közgyűlés megnyitójában *Hlatky Endre* jelezte, hogy a rendkívüli közgyűlés egybehívását dr. *Fodor Gyula* és társai kívánták s annak tárgyául a nevezettek által beadott indítvány van kitzüve.

Dr. *Schweiger Ede* titkár telolvasta dr. *Fodor Gyula* és társának következő indítványát.

1. Mondja ki a nagyváradi ügyvédi kamara, hogy az igazságügyminiszter kinevezését és a kinevezés elfogadását hazafiai aggodalommal és sajnálkozással veszi tudomásul.

2. A népképviselő által visszautasított miniszteriumot az adók és illetek beszedésére jogosítatlannak tartván, elvárja tagjaitól, hogy az alkotmányosság helyreállításáig az okmányokra bélyegeket nem ragaszszanak s illetekeket nem fizetnek.

3. Minden magyar embernek erkölcsi kötelessége lévén az abszolutizmus ellen küzdeni, a küzdelemben elkövetendő esetleges büntetendő cselekményeknél ingyenes jogvédelmet nyujt.

A felolvasott indítványt éjenzéssel fogadták.

Ezután *Hlatky Endre* felolvastatta *Lányi Bertalan* igazságügyminiszter levelét, amelyben kinevezését tudatja s a kamarai tagok támogatását kéri. A leirat telolvasásakor zaj keletkezett s egy-két Abczug! is elhangzott.

Kapcsolatosan a választmány azon véleményét, illetve határozatot terjesztette elő, hogy az indítvánnyal szemben térjenek napirendre s a miniszter leirát vegyék tudomásul. A

választmány a következőben igyekezett indokolni, hogy az indítványt nem fogadják el:

1. azért, mert az ügyvédi kamara nem foglalkozhatik politikai kérdésekkel s mert más miniszternek se szokott dicshimnuszokat zengeni a kamara;

2. mert a bélyegilletékeket le nem róni nincs jogában az ügyvédnek, minthogy a fél előlegezi a költségeket.

3. mivel ugyanis van alkalma az ügyvédnek büntető ügyekben jogvédelmet nyújtani.

A választmány javaslatát zajos ellentmondásokkal kísérték, majd dr Fodor Gyula szóval is indokolta az indítványt.

Nem hitte, hogy nem politikai kérdésben ilyen véleménye legyen a kamara választmányának. Ma nem politikai pártok állanak egymással szemben, hanem szemben áll egy részt a magyar nemzet, másrészt az osztrák és katonai körök által félrevezetett korona, szemben áll az 1000 éves alkotmány és bár az Isteni kegyelméből, de egyszersmind a nemzet törvényes akaratából megkoronázott uralkodó parancsszava. Ettől a küzdelemtől, a magyar önállóság küzdelméről nem maradhat távol az ügyvédi kar, a mely századokon át legerősebb védelmezője volt mindenkor a magyar állam szuverenitásának. A király által kinevezett, de úgy a képviselőház, mint a főrendiház bizalmatlanságával megbélyegzett igazságügyminiszter hivatalba lépését a kamarával tudatván és a kamara támogatását elvárva, e leirattal szemben szükséges, hogy a kamara tagjai magyar emberhez, magyar ügyvédhez méltóan állást foglaljanak. Nem vezette pártérdek, hiszen különböző pártok tagjai vagyunk, nem visszük be a küzdelembe a közjogi alapot, mert ez nem hivatása a kamarának, tisztán és kizárólag a magyarság és az ügyvédi kar erkölcsi tekintélyének megóvása vezérel bennünket is, mert meggyőződése szerint a magyar ügyvédi kar a parlament által visszautasított és kizárólag a király akaratától függő, tehát lényegileg abszolutisztikus minisztert nem támogathat.

Az eddigi miniszterek alkotmányos alapon állottak, de a mai törvénytelenül miniszter. Ha a város egyhangulag bizalmatlanságot fejezett ki, nem szabad mást tennie az ügyvédeknek sem, a kik a jogrend és alkotmány őrei. Ajánlja indítványának első részét, minthogy előbb e fölött határoznak, elfogadásra.

A helyeslés közben tartott indoklás után dr Adorján Emil utasította vissza a választmány téves fellogását s kérte, hogy az ügyvédek egyek legyenek, szavazás nélkül fogadják el az indítványt.

Balogh Lajos, dr Berkovits Ferenc, Román József a választmány álláspontját védik.

Stocker József dr reflektál találaton a felszólalásokra és hangoztatja, hogy a józan ész és alkotmányos elv szerint pusztulni kell helyéről és törvénytelenül kormányzó miniszternek erről vitatkozni se lehet.

Ezután az indítvány fölött szavazással döntöttek s annak első pontját 11 szótöbbséggel elfogadták.

Az indítvány mellett szavaztak: Dr Fodor Gyula, Szacsavay Akos, dr Adorján Emil, dr Fenyő Sándor, dr Adler Samu, Böszörményi Géza, Magoss János, Szokoly Tamás, Visky Imre, dr Barta Ferencz, Tomsek Ferencz, Kiss Elek, Révész Jakab, dr Waldmann Márk, dr Mandel Viktor, dr Barta Béla, dr Stern László, Cseresznyés Albert, Keledi József, dr Stocker József, dr Fráter Pál, dr Thury Kálmán, dr Adorján Armin, Vágassy Imre.

Az indítvány ellen szavaztak: Dr Waldner Ödön, dr Fássy Lajos, Mihelyi Adolf, Balogh Lajos, Román József, Ficsek Lajos, Pallay Lajos, dr Berkovits Ferencz, dr Sonnenfeld Zsigmond, dr Bartha Dezső, dr Medvigy Gábor, dr Puskás Béla, Váradi Mór, dr Gyöngyössy István.

Dr Fodor Gyula örömeinek ad kifejezést, hogy indítványának első és fő része győzött. A 2. és 3. pont tisztán demonstratio jellegű. A maga részéről nem kívánja tárgyalás alá bocsájtani, ezért visszavonja.

Hosszabb vita indult meg a körül, hogy tárgyalják-e a két pontot vagy sem. A 2. pont tárgyalásáról a közgyűlés lemondott, ellenben a 3. pontot dr Barta Béla a margittai ügyvéd fenntartotta.

Több hozzászólás után ez a pont is szavazásra került s a közgyűlés 22 szóval 12 szó ellen elfogadta ezt is, vagyis kimondta, hogy a nagyvárad ügyvédi kamara tagjai ingyenes jogvédelemben részesítik azokat, akik a kormány ténykedéseiről esetleg bűnpörbe keverednének.

A közgyűlés ezzel véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni szíveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Személyi hir.** Varró Domokos kir. főmérnök, a biharmegyei állami építészeti hivatal főnöke megkezdte szabadságát. Távolléte alatt May Sándor kir. főmérnök bízott meg az államépítészeti hivatal vezetésével.

* **Elmaradt ülés.** Nagy-Várad város központi választmányának tegnapi összehívott ülése nem volt megtartható, mert a tagok közül senki sem ment fel a városházára. Pedig a választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat kellett volna elintézni. Mivel a törvény előírja, hogy július 20-ig a felszólalásokat a központi választmánynak el kell intéznie. Hogy a törvénynek elég legyen téve, a polgármester mára, július 18 délután 3 órára újból összehívta a központi választmányt s ez uton is kéri, hogy a tagok az ülésen jelenjenek meg.

* **A Fő-utca aszfaltozása.** Tegnap megkezdtek Nagy-Várad város főforgalmu vonalának, a Fő-utcának aszfaltozási előmunkáit. Kandalovics János városi mérnök, Engel Sándor mérnökkel, a kit a Magyar Aszfaltársaság küldött ki Nagy-Váradra a munkálatok vezetésére, a Bémer-téren a burkolás szintjét állapították meg, mert tudvalevőleg itt kezdik meg az aszfaltozást. Elsősorban a járdákat aszfaltozzák a Fő-utca egész hosszában s aztán kezdenek a kocsit burkolásához, amelylyel egyidejűleg lerakják a villamos vasut sineit.

* **Uj ügyészségi megbízott.** A m. kir. igazságügyminiszter dr Popescu György magyarországi gyakorló ügyvédet a nagyvárad kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

* **A városi tisztviselők fizetés javítása.** A nagyvárad városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésjavításáról Lukács Ödön adóügyi tanácsnok által készített javaslatot tegnap délelőtt rendkívüli tanács ülésben tárgyalta a városi tanács. Meghánytávetették a javaslatot; akadt olyan vélemény is, hogy a régebben szolgáló tisztviselőkre nézve már a javaslatban gondoskodni kellene, hogy a régebben szolgáló ne a III-ik fokozatba, hanem mindjárt az I. vagy II-ikba osztassék s ez ne a törvényhatóság jóindulatától függjön. Ezt a véleményt azonban mellőzték, mert tekintélyes összeggel emelné a fizetésjavításra szükséges összeget. A tanács a javaslatot azzal az óhajjal adta ki a pénzügyi szakszabottnak, hogy a javaslat tanulmányozására egy szűkebb körű bizottságot küldjön ki.

* **Iparos ifjak műkedvelői előadása.** Hnszonöt éves fennállását ünnepli szeptember elején az iparos ifjak önképző köre. Szini előadást is rendez ez alkalommal az egyesület. A

műkedvelők szeptember 2-án és 3-án a Szigligeti színházban Lukács Sándor régi népszínművét: »Az asszony verve jó« fogják előadni. Ma lesz az első próba s erre vonatkozólag a következő sorok közlésére kéretünk fel:

A nagyvárad ipartestület ifjuságának önképző egyesülete műkedvelő szereplői főlkéretnek, hogy f. hó 18-án, azaz ma, kedden este 8 órakor tartandó színpróbán teljes számmal megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az elnökség.

* **Megölte a gyermekét.** Tasádfőről jelenti tudósítónk: Zsugye Ilona tizenhét éves hajadon hosszabb idő óta viszonyt folytatott egy odaváló legénnyel. A legény később megunta a leányt s egy nap végkép elhagyta. A szép Zsugye Ilona e szégyent már akkor alig tudta elviselni. S tegnap, hogy a gólya is ellátogatott hozzá egy mosolygó babával, szégyenében s végső elkeseredésében lekapta a falra akasztott sarlót s elvágta vele az ujszülött nyakát. Midőn szörnyű tette tudatára ébredt, félelmében elvesztette eszméletét, így találtak rá a házbeliek, kiknek feljelentésére a kir. ügyészség a vizsgálatot folyamatba tette.

* **Lopott ékszerek.** Tegnap délelőtt a Sajósi féle zálogházban megjelent egy nő és ezüst kanalakat, ékszereket, valamint drágaköves arany ékszereket akart zálogba helyezni. Az ékszerek jegyzéke a következő: 3 arany karperecz kövekkel, két mellű, (brosche) szintén kövekkel, négy köves gyűrű, 4 kanál, 2 pár fülbevaló, egy medalion, egy mellű, 1 gránátos karkötő és két gyűrű. A rendkívüli változatos ékszerhalom gyanút keltett a zálogosban és nem akarta elfogadni betétül. Szabó Lajosné a betevő erre az utcára ment és az ott reá várakozó Gocsik János megbízójával összemarakodott. A lármára figyelmessé lett Mádi Zahariás rendőr s behozta a férfit az ékszerekkel együtt. A deres bajszos férfi rendkívül érdekes történeteket beszélt el a rendőrségen, mindamellet megállapították róla azt, hogy Gera János nevű egyént 12 évvel ezelőtt agyonlőtte és ezért 8 esztendei fegyházat ült. Egyébként a Bartos Adorján féle sásteleki birtokon tartózkodott legutóbb, ahol egy cigányasszonnyal élt vadházasságban. Legalább is valószínű, hogy a rovtó multu ember alig ha jutott tisztességes uton az ékszerekhez, Gocsikot lezárták, a rendőrség pedig folyamatba tette a nyomozási eljárást.

* **Meglopta a fia.** Laczko Péter gyapjui lakos számadókonduktól szombaton 600 korona pénzt loptak el a párnája alól. A tolvajokat az éjszaka Laczko János (káros fia), Dózsa Lajos és Rácz István személyében elfogta a várad rendőrség Dombi nyilvános mulatóhelyén, ahol javában dorbézoltak. Egy fillér sem volt már náluk. Lezárták őket.

* **Meghalt élesdi zendülő.** Élénk emlékezetben van még a mult évi április 24-iki élesdi zendülés, melyből kifolyólag több élesdi ember került a nagyvárad ügyészség fogházába. Az elítéltek között volt egy Fank Vaszali vársonkolyosi 25 éves oláh legény, a ki szintén részt vett a borzalmas végű népgyűlésen. Falusi levegőhöz szokott szervezete nem tudott megbarátkozni a börtön sorvasztó levegőjével. Az életerős fiatal ember tüdővészbe esett, mely napról-napra emésztette erejét. Utóbbi időben már a rabkórházban sinylődött, míg szombaton végre kiszervevett. Temetése tegnap délután volt a fogház udvarán.

* **Megszökött czipésztanonc.** Moskovits Ferenc Szalárdi-u. 3. sz. a. czipésziparosnál inasként alkalmazott Stiller Armin tanonc, alacsony, barna, bajsz és szakála

nincs, ruházata koczkás kanavász ing, sárga nadrág, fején kávészínű posztó kalap, csütörtök reggel gazdájától távozott és azóta vissza nem tért. Mestere ez uton kéri a közönséget, hogy az eltűnt tanoncz feltalálása esetén öt értesítési sziveskedjenek.

* **Zsebtolvaj.** Vasárnap délután 1/4 3-kor *Florián* Gáborné helyi lakos midőn Velenczén a vonatra akart felülni, *Valner* Pálné zsebéből 6 K., 98 fillérrel terhelt erszényt emelt ki. A zsebtolvajt *Szász* József vasuti kocsimester, elfogta és *Nassa* János rendőrnek átadta. Lezárták.

* **Halálos íté.** Falukban a rendőrök tudvalevőleg a községi esküdtek helyettesítik; ebből körülbelül megérthetjük azt is, hogy miért basáskodnak és miért gorombák az esküdt urak. Bernye községben történt, hogy *Euntyir* András Péter nevű 13-14 éves fia csábítva az érfélben levő gyümölcsötől, egy gazda palánkjára mászott. Ezt nem nézhette jó szemmel *Venta* Ilie községi esküdt s vérben forgó szemekkel ráordított a gyerekre, hogy jöjjen le s biztatással megcsóválta a kezében levő botot. A fiu megjedte a goromba hangtól s nem mert lejönni. Erre az esküdt ur lerántotta s oly alaposan helybenhagyta, hogy a fiu folyó 16-án délután belehalt sérülésébe. A királyi ügyészség halált okozó súlyos testisértes vétsége miatt indította meg ellene az eljárást.

* **Lopás az utcán.** *Kenéz* Imre rovottmultu csavargó inas, vásári zsebtolvaj tegnap előtt este a holdas templom előtt sétáló két nő egyikének kezéből egy női kiegészítéket melyben pénz is volt kikapott. A károsultak kiabálására figyelmeztetett *Bocskó* Tamás rendőr üzőbe vette a tolvajt a kert, pecze, vámház utcán keresztül üldözte. A vadul vágató alakot végre utólrta egy vámház utcai házban ahol a lihegő fiu nyugodtan kijelentette, hogy egész délután zsebet várgott. Lezárták. A táská már nem volt nála. Károst ez uton hívom fel, hogy jelentkezzen a rendőrség bünyei osztályánál.

Pannonia étterem és teli kert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel **KARNER GYULA** vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Lloyd orfeum!** Ki jól akar mulatni, sokat nevetni és kellemesen szórakozni az jön el ma este a *Lloyd orfeumba* s nézze végig az új társulat előadását, ott fogja látni régi de mindig új ismerőseit *Göndör Aurél* és *Bodrogi József*, Nagyvárad kedvenc komikusait, *Dagmár Dunbár* és Budavár csillaga, *Labelle Aurélie* lábujhegy táncosnő, *Chrisleusen Anna* dán énekesnő, *Roseth Fozsa* eszmény táncosnő, *Nedics Natália* népdal énekesnő, *Sugár Elza* subrett, *Váradai Juliska* kuplé énekesnő. Ma új kacagató bohózat. Családi műsor. Belépő díj 1 korona. Kezdeté fél 9 órakor, a n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik *Lichtenslein* Soma igazgató.

Z E N E.

* **Gyöngyvirágok** a czime annak a bájos kis lengyelkének, melyet a kiváló zeneszerzőnk *Bátyk* Endre egyik legkedvesebb tanítványának, *Schweiger* Leonka urleánynak ajánlott. A finom kidolgozásu, dallamos zenemű nemcsak mint táncdarab, hanem mint elő-

adási, szalondarab is megállja a helyét s egyszerűsége miatt még kevésbé előrehaladott zongorázók is játszhatják. Kapható a szerzőnél és *Vidor* Manó könyvkereskedésében. Ara 1 korona 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Nyiri Sándor mandátuma.

Ma délelőtt folytatta *Ligetkuthy* Iván kir. táblai bíró a vizsgálatot. A kérvényezők képviselőjében megjelent dr *Kozma* Jenő. Nyiri képviselőjében *Smik* Lajos és a választástvédők képviselőjében *Sztehlo* Kornél helyett dr *Küiss* Károly ügyvéd.

Elsőnek *Kanel* Jenőt hallgatták ki, a ki elmondta, hogy levelet kapott, melyben kérték, hogy jöjjen Budapestre szavazni, mire 60 korona előleget kért, ezt meg is küldte *Stehlo*, de ő már akkor elutazott *Segesvárról*, úgy hogy a 60 koronát csak hazaérkezése után kapta meg. A választás előtti napon *Stehlo* még 40 koronát adott, így összesen 100 koronát kapott. Valótlan, hogy azt mondta volna valakinek, hogy 400 koronát kapott. Utazása 100 koronát néhány korona híján felemésztette.

Kiszely Antal szintén kapott felutazási felhívó-levelet és táviratilag 40 korona előleget. Feljött s több költséget sem nem hapott, sem nem kért.

Mayer Agost szintén kapott felszólítást, hogy jöjjen szavazni Budapestre, mire levéllileg 50 koronát kért s azt táviratilag meg is kapta. Többet nem kapott, és nem is kért. Az utazás költségei nem teltek ki az 50 koronából, a sajátjából pótolta.

Petrovszky Kálmán levelet is táviratot is kapott, hogy jöjjen szavazni, express levélben előleget kért, mire *Stehlo* Kornél táviratilag 20 korona előleget küldött. A szavazás után a pártirodában még 80 koronát kapott, tehát összesen 100 koronát, a mit felemésztettek a költségek.

Nusz József feljött Budapestre szavazni, de utiköltséget sem nem kért, sem nem kapott.

Gebauer Antal elmondja, hogy valami *Fridrich* nevű bankhivatalnok megjelent a vendéglőjében, bemutatkozott mint *Zachernak* megbízottja és az ő utasítására aztán a megjelenteknek egészen másnap reggelig bort, sört, ételt és szivart szolgáltatott. A számla kitétt 2400 koronát, ebben azonban benne volt *Csukássynak* egy hónapi kosztja és két ebéd a kocsival járó jogászoknak, a kik lehettek 25-30 an. Vallomására letette az esküt.

Ezután a kihallgatásokat délután 3 órára halasztották.

TÁVIRATOK.

A vezérő-bizottság ülése.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) Az egyesült ellenzék vezérő-bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott *Kossuth* Ferencz elnöklete alatt, amelyen gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Apponyi* Albert, *Zichy*, *Eötvös*, *Hoch* János, *Gullner* Gyula, *Hadik* Endre, *Polónyi* Géza, *Ugron* Gábor, *Vázsonyi* Vilmos, stb. voltak jelen.

Eötvös Károly elítélte azokat a tendenciózus híreszteléseket, amelyek a vezérő-bizottság multkori üléséről reá vonatkozólag szárnyra keltek. O nem a forradalom elkövetését kérte, hanem csak a kormány átvételét proponálta s az erre szükséges indokokat adta elő. Nem felejt meg a valóságnak, hogy *Zichy* Jenővel szemben vitás felfogása lett volna. Indítványozza, hogy a vezérő-bizottság ülései

vagy teljesen nyilvánosak, vagy bizalmasak legyenek.

A bizottság hosszas eszmecsere után elhatározta, hogy ülései bizalmasak lesznek ezután is.

Ezután áttértek a miniszter azon leiratára, amelyet a napokban intézett a törvényhatóságokhoz. A bizottság felfogását e kérdésben nyíltan proklamálni fogja s ebben kifejti, hogy a törvényhatóságok minő álláspontot foglaljanak el.

Az országba kibocsátandó proklamáció szövegezésére egy albizottságot küldtek ki, amelynek tagjai gróf *Apponyi* Albert, gróf *Andrássy* Gyula és *Polónyi* Géza. Az albizottság holnap, kedden délután 5 órakor terjeszti a vezérő-bizottság elé jelentését.

Szükségesnek mondták ki továbbá, hogy a vezérő bizottság egyöntetű eljárására vonatkozólag egy előterjesztést készítsenek s erre kiküldték *Gullner* Gyulát, *Eötvös* Károlyt, *Hadik* Endrét, *Polónyi* Cézát, *Holló* Lajost, *Hamersberg* Lászlót.

Mindkét jelentést a holnapi, keddi, július 18-iki ülésén tárgyalja a vezérő bizottság.

Lányi miniszter bukása.

Budapest, július 15. (Saját tud. táv.) *Liptószentmiklósról* jelentik: A mai képviselőválasztás nagy érdeklődés mellett kezdődött. Délután 3 órakor a szavazatok a következőleg állottak:

Thuránszky (48-as) 50

Stodola (tót nemz.) 378

Lányi (szabadelvű) 358.

A Lányi-párt óriási erővel dolgozik, veszteget s száz koronákkal fizeti az egyes választókat, de eredmény nélkül, mert a nemzetiségi párttal nem bír. A függetlenségi pártnál csak az intelligencia egy része tart ki.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) *Stoda* tot nemzetiségit abszolút többséggel megválasztották.

Királyt keresnek.

Budapest, jul. 17. (Saját tud. táv.) *Krisztiániból* távirják, hogy a norvég képviselőház ártirt a svéd kormányhoz, amelyben azon kérdést teszik, hogy a *Bernadotte* család valamelyik hercege akar-e a norvég trónra lépni, mert ha nem, az esetben valamelyik külföldi hercegnek ajánlják fel a Norvégia koronáját.

Forradalom Szerbiában.

Belgrád, július 17. (Saját tud. táv.) Szerbia ismét borzalmas és izgalmas idők előtt áll. *Péter* király ellen nagyon fel van ingerelve a nép, mert nyíltan hirdetik, hogy *Péter* király közreműködött *Sándor* király meggyilkolásának előkészítésében. Leveleket hoznak nyilvánosságra, amelyből *Péter* király bűnössége kétségtelen. A gyűlölet a király iránt napról napra nő. Hir szerint annak idején *Péter*, mint trónkövetelő levelet irt *Gencsics*hez. a szenátus elnökéhez, *Sándor* király meggyilkolására vonatkozólag s ebben jelzi *Sándor* halálának bekövetkeztét. Azt írja *Karagyorgyevics* *Péter* *Gencsics*nek, hogy amint *Sándort* elpusztították, neki kell a hatalmat magához

ragadni. Egy ilyen gyanus levél az angol király birtokában van s arra nézve mindent elkövettek, hogy a levelet visszakaphassa Péter király. Egy másik kompromittáló levelet Budapestre küldött Péter; ebben egy szerb tábornoki uniformist rendel.

A levél 1903. májusban kelt, és Sándor királyt 1903. június havában gyilkolták meg. Az utóbbi ágyurendelésnél is kompromittáló dolgot követelt el Péter király, mert 2 millió frank províziót kötött ki magának. Az egész országban veszedelmes forrongás van s Péter királyt detronizálni akarják.

Akik a jelöltjükben csalódtak.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) A ráczkevei választás ügyében gyűlést tartottak a választók, amelyen kijelentették, hogy *Barta* Ferencz visszalépését utalattal és megvetéssel fogadták. *Misoga* Sándort nem tekintik a kerület képviselőjének, dacára, hogy a törvény értelmében ilyennek lett is kihirdetve.

Az orosz forradalom.

A Birilew alkotmány kihirdetése.

Budapest, jul. 17. (Saját tud. táv.) Szentpétervárról jelentik, hogy az újabb események miatt a mindenütt nagy elégedetlenséggel fogadott Birilew-alkotmányt a jövő évi márczius havában fogják kihirdetni.

A háboru.

Tokió, július 17. A japánok teljesen biztosítják Sachalin déli részének megszállását. 80 orosz elfogtak, 14 tábori ágyut, 1 gépfegyvert és sok löszert zsákmányoltak. A japánok 70, az oroszok 160 embert vesztek. Katsura miniszterelnök a császár megbízásából aláírta Fouin és Maki tolmács megkegyelmezési okirátát.

Pétervár július 17. A »Nov. Vremja« jelenti a harctérről: A csapatok iszonyuan szenvednek a hőség miatt. A hőség máris tűrhetetlen, de még folyton emelkedik. A hőmérséklet állása 44 fok C.

London, július 17. Londonból táviratoznak, hogy oda Pétervárról és Pekingből táviratok érkeztek, mely egybehangzóan a béke legközelebbi létrejöttét befejezett ténynek mondják.

A béke.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy általános az a remény, hogy a béke nemsokára létre fog jönni. Csak a hadikárpótlás kérdése okoz nehézséget. A császár most teljes bizalommal viseltetik *Urtte* iránt, akinek azt mondta:

— Oroszoknak sorsa most az ön eszében van.

A Times értesülése szerint Pekingben számítanak már a békére.

Az orosz küldött meghatalmazása.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) Magdeburgból Martell államjogi tanácsos Amerikába utazott. — Kedden a császár elnöklelte alatt minisztertanács lesz, amelyen végleg megállapítják a béketárgyalásokra kiküldött meghatalmazását és a részükre adandó utasításokat.

A béke ára.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) A japánok hír szerint már megállapították azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandók a béke megkötésére; ezek a következők:

1. Oroszország Sachalin-szigetét átengedi a japánoknak; 2. Wladiwostokot lerombolják; 3. Mandzsuriát egészen visszaadják az elfoglalt szigetekkel együtt Kinának; 4. Oroszország elismeri a japán protektorátust Korea felett; 5. a carbin-port-arthuri vasutvonal Japán birtokába megy át; 6. végül Oroszország 3.000.000.000 (háromezer millió) frank kárpótlást fizetne Japánnak.

Szerencsétlenség a nemzetközi automobil versenyen.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) A nemzetközi automobil versenyen Suta és Montcenis között a Radid milánói automobilgyárnak egy automobilja iszonyu erővel beleütközött egy kőbe. Az automobilon ülő 12 ember közül a fűtő és egy Chich nevű mérnök nyomban meghaltak, többiek veszedelmesen megsebesültek.

Witte elutazása.

Budapest, július 17. (Saját tud. táv.) Most már egészen bizonyos, hogy Witte a jövő szerdán hagyja el Pétervárt, a honnan egyenesen Párisba utazik.

A szultán betegsége.

Budapest, jul. 17. (Saját tud. táv.) Az Y ldlz-kioszkból jelentik, hogy a szultán állapota igen veszedelmes.

Folyton elájul és orvosai komolyan aggódnak életéért. A szultán ugyan részt vett a legutóbbi telamilikon, de utána senkit sem fogadott.

Német hajók Koppenhágában.

Budapest, július 17. (Saját tud. távirata.) Koppenhágából jelentik: A német haditengerészet első hajórajza csütörtökön este vagy pénteken éjjel érkezik Koppenhágába.

Az Egis és Fritjof dán partvédő hajók is ideérkeztek, hogy részt vegyenek az ünnepségekben, amelyeket a német helynök tiszteletére fognak rendezni.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP. 92.

Angol regény.

— Nos, Fergusson, van rá remény, hogy életben marad?

— Talán igen, talán nem.

— De Fergusson, neki nem szabad meghalni, érted? Legjobb barátom Gyógyítsd meg!

— Igen de lásd . . .

— En nem látok semmit, csak azt, hogy Algy beteg, és neked meg kell gyógyítanod. Bizom benned. Elvihetjük innét tisztességesebb helyre?

— Még nem; előbb egy kis erőt kell bele csepegtetnünk.

— Minden nap eljőjj, sőt ha a szükség úgy kívánja, minden órában. Te, ha Algy meg-

hal, soha, de soha sem fogom neked megbocsátani.

— Élet és halál az Isten kezében van. Reggel kilencz órákor itt leszek. Jó éjt!

— Penelop, most pedig, ha megengedi, együtt vacsorálok magával — szolt Douglas a belépő leányhoz, a ki ámulva látta azt a sok eledelt, melyet Douglas a fogadóban rendelt. A leány sirva fakadt.

— Oh Douglas, ennyi jóság magától és éppen magától!

— Penelop, bocsáson meg, ha még egyszer a multa hivatkozom — aztán feledjük el örökre. Azon napon, melyen utoljára láttam, megígértem, hogy barátja maradok. Megengedi, hogy most ezt az ígéretemet beváltsam?

— Algyért igen, suttogta a leány, lesütött szemmel — és önért. Engedje meg ön, hogy ismeretségünket máttól fogva újból kezdjük.

Penelop igyekezett hálájának mindenképpen kifejezést adni, de Douglas hallani sem akart róla; többet ért neki mindennél a világon az a futó mosoly, mely olykor a leány ajkán megjelent.

— Bohóság az egész. Mintha bizony Algy nem tenné meg ugyanezt érettem!

Távozásakor egy csomó bankót tett az asztalra.

— Engedje meg, hogy én legyek a bankárja.

— Oh, nem, nem! Douglas, kérem, tegye vissza!

— Penelop, Algyért fogadja el. Nagyon megbántana engem az, ha nem tekintene testvérenek. És most jó éjt!

Douglas vidáman távozott, hálát adva a véletlennek, mely Peneloppal újra összehozta. De Penelop egész éjjel azon tünődött, mért kívánja Douglas, hogy csak testvérenek tekintse. Douglas meg sem álmodta, hogy milyen magyarázatot ad ennek a leány — ez a leány, a kit ő most még sokkal jobban szeretett, mint valaha.

Néhány nap múlva Fergusson doktor kijelentette, hogy most már jót áll érte, hogy Algy meggyógyul. Douglas egész boldog volt, mikor látta, hogy napról-napra mint tér vissza Algy arczára az egészség színe.

— Pajtás igyekezzél mihamarabb meggyógyulni, hogy minél előbb elvihessünk innét — mondá egyik napon.

— De, Douglas, csak nem élőködhetem rajtad örökké.

— Algy, ne kívánd, hogy veszekedjem veled! Most az én vendégem vagy, ha fölépülsz, arra is készítettem a számodra egy jó tervet.

— Tervet készítettél? Oh Istenem, ha tudnád, mennyiféle tervet kigondoltunk mi szegény Pannel.

— Tudom. Penelop a többek között említést tett neked valami irországi jószágigazgatóságról is. Ide vigyázz! Magam is utazni szándékozom, tehát nem nézhetek a birtokom után. Azért nagyon lekötöleznél, ha az én birtokomnak lennél az igazgatója.

Algy szemét elborította a köny.

— Douglas, örömmel fogadom szives ajánlatodat. Pajtás, nincs arra elegendő szó, hogy irántad való hálámat méltóképpen kifejezhessem.

— Ezzel tehát rendben volnánk. Most csak az a fő, hogy meggyógyulj, minél előbb, annál jobb. Nincs kedvem, hosszabb ideig itt-hon maradni. Fájdalom, nincs is semmi, a mi itthon tartson.

Valójában Douglas alig várta, hogy utarkelhesse, mert a Penelop magaviseletében volt valami, a miből azt következtette, hogy szívének nem nyerheti meg többé.

— Még mindig szereti Daubeny Everardot — gondolá — tehát távozom s igyekezem őt felejteni.

Mert érezte, hogy minden nap, minden óra, melyet a Penelop társaságában tölt, a régi érzést mindig hatalmasabban támasztja fel, s a barna szempár most is úgy büvökrébe vonja, mint régente.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, jul. 17	
Buza okt. — — — —	6.0—
Rozs okt.-re — — — —	84.—
Tengeri július 1906. — — — —	30.—
Zab ápr. ra — — — —	0.6—
Repcze aug.-ra — — — —	24.50

Értéktőzsde.

Budapest, jul. 17.	
Oszrákhitelrészvény — — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — — —	806.50
Leszámitoló bank — — — —	464.50
Rimamurányi — — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villam s vasut — — — —	2450—

Hivatalos árfoly amok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 jul. 17-én

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	110.20
Magyar koronajárdék 4% — — — —	96.60
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — — —	88.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	69.75
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	98.—
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcson — — — —	21.8—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson — — — —	166.—
Osztrák járadék papirban — — — —	100.15
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.65
Osztrák járadék aranyban — — — —	119.—
Osztrák korona járadék — — — —	100.25
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.40
Magyar hitelbank részvény — — — —	7.77—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	659.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	67.21
20 frankos aranz (Napolendor) — — — —	1907
Német birodalmi márka — — — —	117.40
London vista — — — —	240.15
Páris vista — — — —	45.52
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Radó Samu és Tsa

kötélgyártók

zsák és ponyva nagyraktár Nagyvárád, Kossuth-u.

Legelőnyösebb beszerzés forrás.

Mindennemü *gazdasági kenderkötélek,* **kévekötélek,**

vizhatlan ponyvák

rostáló- és repcze-ponyvák, *gépszijak, gépolajok és kenőcsök,* géptisztító anyagok, *géphajtó kötélek, tornaszerek,* és minden e szakba vágó cikkekben.

Zsák- és ponyva-kölcsönző.

Telefon: 240.

Telefon: 240.

„Nagyvárad Hítelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyujt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után **5%-os** fizet
Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat
Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a

Magyar Múbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN**
Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

HIRDETMÉNY.

A »*Biharm egyei takarékpénztár*» 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és *mai naptól kezdve*

600 kor. névértékű részvényekre

kicseréltetnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében **1 drb. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.**
Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán az alább megjelölt telkek eladása céljából 1905. évi augusztus 17. napján délelőtt 9 órakor a helyszínén nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek:

Nagyvárad város tulajdonát képező s a várad-váraljai orth izraelita templom megett fekvő a városi mérnöki hivatal által készített térrajz szerint összesen 7 telek u. m.:

a.) I. számú telek a Krisztina-utca és velencei part sarkán 569. □ m. területtel — kikiáltási ár 1139 kor;

b.) a velencei patra néző II. számú telek 743 □ m. kikiáltási ára 1486 korona.

c.) a velencei partra néző III. számú telek 834.5 □ m. kikiáltási ára 1669 korona;

d.) a velencei partra néző IV. számú telek 760 □ m. kikiáltási ára 1520 korona;

e.) a velencei part és Károly utcák sarkán levő V. számú telek 828.8 □ m. kikiáltási ára 1657 korona;

f.) a Károly utcára néző VI. számú telek 1071 □ m. kikiáltási ára 2775 korona;

g.) a Károly utcára néző VII. számú telek 1071 □ m. kikiáltási ára 2142 korona;

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10 %-a szolgál, mely árverelő által az árverés megkezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le.

A fent megnevezett ingatlanokra vonatkozó helyszínrajz alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető, s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat után lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitétt határidőig a szóbeli árverés megkezdése előtt adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti tegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösméri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, szóbelileg árverelő az árverés megkezdése

előtt a feltételeket ugyanezen körülmény elismerése végett aláírni tartoznak.

Árverelőt te: ajánlata azonnal ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1905. július hó 12-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
küldöttségi elnök.

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Zsunk Pál helybeli fényképész műtermét átvettem, azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően ujonnan berendezve megnyitottam. Műtermemben e szakba vágó mindennemű munka nevezetesen: elsőrendű izléses arckép és csoport felvételek, matt, bromezüst, platin képek, pigment és gummi-nyomatok, aquarel és pasztel festmények, továbbá a közkedveltségnek örvendő foto-email medailonok stb. a legolcsóbb árak mellett művészies kivitelben állíttatnak elő.

Házan kívüli felvételek olcsó díjazás mellett eszközöztetnek.

Ezzel kapcsolatosan szives figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek az ujonnan létesített, itt még egyedül álló *nagyító műintézetemet*, hol mindennemű papír válfajokra a legkisebb képről egész életnagyságig történendő nagyításokat kitűnő sikerrel teljes felelősség és szolid árak mellett készítek.

Több évi bel- és külföldi tapasztalataim, valamint helyben Fekete Sándor műtermében is huzamos időn keresztül történt alkalmaztatásom azon meggyőződésre jogosít, hogy a n. é. közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni minden tekintetben képes leszek.

1247.

Szives pártfogást kér: **Szabó Dénes** fényképész,
B é m e r t é r.

ROSENBERG IZSÓ

czementárugyára, beton-, vasbeton- és aszfaltipar-vállalata

Telefon: 67. szám.

N a g y v á r a d.

Telefon: 67. szám.

Kizárólagos képviselők: a „Beocsini Czementgyári Unió“ gyáraitól

a „Magyar Aszfalt Részvénytársaságtól“

a „Heunebique“-féle vasbeton rendszerből.

az „Eternit-művek“ szab. azbeszt-pala gyártmányaiból stb. (Dr. Zilinski Sziárd műegyetemi magántanár ter. ei szerint.)

Ajánlkozik mindennemű beton és vasbeton aszfaltozás és aszfalt elszigetelési és „Eternit“-pala fedési munkálatok kivételére.

C s a t o r n á k a t saját gyártmányu, kívül-belül iszapolt, vízhatlan betoncsöveivel eszközöl.

Raktárt tart: Első rendű Beocsini-, Portland- és Román-czementből.
» » Egeresi szobrász és alabastrom-gipszből.
» » Aszfalt fedéllemez és elszigetelő-lemezekből.

Saját gyártmányu diszes czementlapok és műkövekből.